

643 - وَعَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِنَّ مِنْ أَحَبِّكُمْ إِلَيَّ وَأَفْرَبِكُمْ مِنِّي مَجْلِسًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَحْسَنُكُمْ أَخْلَاقًا، وَإِنَّ أَبْعَضَكُمْ إِلَيَّ وَأَبْعَاكُمْ مِنِّي يَوْمَ الْقِيَامَةِ التَّرَثَارُونَ وَالْمُتَشَدِّقُونَ وَالْمُتَفَيِّهُونَ» قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ؛ قَدْ عَلِمْنَا التَّرَثَارُونَ وَالْمُتَشَدِّقُونَ، فَمَا الْمُتَفَيِّهُونَ؟ قَالَ: «الْمُتَكَبِّرُونَ» رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَقَالَ: حَدِيثٌ حَسَنٌ [2018].

«التَّرَثَارُ»: هُوَ كَثِيرُ الْكَلَامِ تَكَلُّفًا، «وَالْمُتَشَدِّقُ»: الْمُتَطَاوِلُ عَلَى النَّاسِ بِكَلَامِهِ، وَيَتَكَلَّمُ بِمِلْءِ فِيهِ تَفَاصِحًا وَتَعْظِيمًا لِكَلَامِهِ، «وَالْمُتَفَيِّهُ» أَصْلُهُ مِنَ الْفَهْقِ، وَهُوَ الْإِمْتِلَاءُ، وَهُوَ الَّذِي يَمْلَأُ فَمَهُ بِالْكَلَامِ، وَيَتَوَسَّعُ فِيهِ، وَيَعْرَبُ بِهِ تَكَبُّرًا وَارْتِفَاعًا، وَإِظْهَارًا لِلْفَضِيلَةِ عَلَى غَيْرِهِ.

وَرَوَى التِّرْمِذِيُّ [2005] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْمُبَارَكِ رَحِمَهُ اللَّهُ فِي تَفْسِيرِ حُسْنِ الْخُلُقِ قَالَ: هُوَ طَلَاقَةُ الْوَجْهِ، وَبَدَلُ الْمَعْرُوفِ، وَكَفُّ الْأَدَى.

643. Жобир розияллоху анхудан ривоят қилинади:

Расулulloҳ соллаллоху алайҳи васаллам:

«Албатта, менга энг суюклигингиз ва қиёмат куни энг мажлиси яқинингиз хулқлари чиройлигингиздир. Албатта, менга энг ёмон кўринадиганингиз ва қиёмат куни энг узоқ бўладиганингиз «сарсор», «муташаддиқ» ва «мутафайқиқ»ларингиздир», деганларида, саҳобалар: «Эй, Аллоҳнинг Расули, «сарсор» ва «муташаддиқ»ларни билдик. «мутафайқиқ» нима?»

дейишди. Шунда у зот: «Мутакаббирлар», дедилар.

Имом Термизий ривоят қилиб, ҳасан ҳадис, дедилар..

Сарсор – такаллуф билан сергаплик қилувчи.

Муташаддиқ – оғзини тўлдириб, мақтаниб, ўзича фасоҳатли, катта гапирувчи.

Мутафайқиқ – оғзини тўлдириб, бошқалардан ўзини фазилатли санаб, кибр билан гапирувчи.

Имом Термизий Абдуллоҳ ибн Муборак роҳимаҳуллоҳдан ҳусну хулқ ҳақида қуйидагича изоҳни ривоят қилдилар.

Ҳусну хулқ – очик юз, яхшилик улашиш ва озор беришдан ўзини тийишдир.

Шарҳ: Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам гўзал хулқни қиёматда бандалар ўртасидаги бир-биридан тафовут қилувчи афзалликнинг асоси қилиб белгилашга ишора қилиб, ушбу ҳадисни айтганлар.

Манба: hadis.islom.uz

HADIS.ISLOM.UZ
NUBUVVAT MARVARIDLARI